

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények kü-
 dendők.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová az
 előfizetési pénzek, a hirde-
 tések és ezeknek díjai, va-
 lamint a felszólamlások kü-
 dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Folyó évben házhoz hordva és vidékre küldve egész
 évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
 TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
 VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
 Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
 hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Pessimismus.

Tartózkodva e gyakran jelentkező tár-
 sadalmi szellemnek lélektanon alapuló fejte-
 getésétől, egyszerűen empirikai (tapasztalati)
 egyéniségünk nézpjából vizsgáljuk a
 közéletben s z é t t a g o l t s á g o t okozó
 pessimismusként (rosszhiszeműségnek) egyes
 megnyilatkozásait.

Akár a tényekről, akár az egyénekről
 alkotott ítéletet s az ítéleteknek összegét a
 közvéleményt figyeljük is meg, úgy találjuk,
 hogy az emberek egymás irányában csak
 ritka esetben viseltetnek kellő bizalommal;
 hogy még akkor sem igen szokták az
 egymásról szóló jó véleményt megköszön-
 tatni, mikor annak kijelentésében mi sem
 gátolja őket. Nem hogy nem mutatják ki
 az egymás iránt tartozó jóindulatot, hanem
 még annak hegyibe a rosszhiszeműségtől
 sugalmazott ítélettel, a m e g s z ó l á s s a l
 illetik egymást, nem ugyan szemben, de
 annál bizonyosabban hátuk mögött.

Beszéljen bár valaki az angyalok nyelvén,
 cselekedjék bár valaki a legjobb szándék
 szerint, őszintén, igazán, embertársai érde-
 kében a legnagyobb önzetlenséggel: csak
 kivételes esetben fog az hasonló érzéssel
 viszonztatni

Magyarországot majdnem egészen beu-
 táztam s így alkalmam volt több társada-

lomban megfordulni, azt tapasztaltam, hogy
 azok az egyének, akik vagy hivatásuknál,
 vagy kiváló személyes tulajdonságaiknál
 fogva rátermettséggel bírtak a közéletben
 jelentékeny szerepeket betölteni — alig
 néhány esetben hallottam felőlük elismerő
 ítéletet. Leggyakrabban a „feltűnési-
 vizsketeg” és az „érdekhajhás-
 zás” vádját applikálták rájuk. — Aminő
 megbotránkozató ebben a vádban a rossz-
 hiszeműség, ép oly nagy benne a félreértés
 és a hálatlanság.

Valjon miért izgatta volna őket a
 feltűnési vizsketeg? — Hiszen nem keresték
 az alkalmat, hogy feltűnést keltsenek maguk
 iránt; a társadalom állította arra a pontra
 őket, ahol akarva-nemakarva feltűntek má-
 sok előtt. Nem saját vágyaik rugóján emel-
 kedtek ki embertársaik közül, hanem ráter-
 mettségük s önzetlenül végzett hasznos
 szolgálataik révén.

Valjon miért is vádolták meg őket az
 érdekhajhászás bűnével? — Ugy tudjuk,
 hogy aki a közéletben bizonyos posztó
 betöltésére alkalmas, nem azért türetek meg
 azon a helyen, hogy saját érdekeit szolgálja,
 hanem hogy a közjóknak hasznos tényezője
 legyen. Míg annak a feladatnak megfelel,
 addig érdekhajhászattal illetni valakit bizony-
 bizony elég nagy illetlenség. mi több:
 pessimismus. — És hogyha valaki a közér-

dek szolgálatában érdemeket is tud szerezni,
 amelyek az illetőnek — anélkül, hogy
 keresné — előmenetelére befolyással volna,
 amelyek az illetőnek saját érdekeit is elő-
 mozdítanák: a méltányló o p t i m i s m u s
 (jóhiszeműség) a végeredményt csak ter-
 mészetesnek s megérdemlettnek fogja te-
 kinteni.

Mindazonáltal a közéletnek eme meg-
 gyanúsított emberei szilárd tölgyként álltak
 meg helyüket s állják ma is, mert érze-
 kenykedésüknél nagyobb emberismeretük,
 szélesebb körű világnézetük s a megpró-
 báltatások edző kohájában még szilárdabbá
 lett szívük, lelkük. Mert tudják azt, hogy
 a jónak ellentéte s így legnagyobb ellensége
 a rossz, hogy csak a jónak van sok ellen-
 sége, hogy a jóhiszeműségnek ikertestvére
 a rosszhiszeműség. Mert tudják azt is,
 hogy aki a közéletben felemeli szavát s
 nem által tenni a közjóért: meg fog dobál-
 tatni, kipellengéreztetni, meghurczoltatni —
 a minden jóban rosszat kereső s téves
 hiedelemtől táplált f é l t é k e n y k e d é s
 által.

Jártamban-keltemben volt alkalmam
 többször vallásos emberekkel érintkezni,
 akik nemcsak a vallás kötelemeinek tettek
 eleget kifogástalanul, hanem az erkölcsi tör-
 vényeknek is azonképpen. Isten és ember-
 szeretetökkel valóban tükröi voltak annak

rás, — fekete Ferencz József kabátban arra jön,
 hogy beszédje az antrét — hatosok csörögnek a
 tanyérján.

A magyar nyelv elha- nyagolás.

Nem akarunk azon okokkal foglalkozni, me-
 lyek a kivándorlók nagy tömegének a vándor-
 botot kezébe adják; nem is akarunk a kivándor-
 lásról általában szólni, hanem különösen ama
 magyarokról, akik Bécsset keresik fel s ezeknek
 magatartását a magyar nyelvvel szemben.

Hatvanezeret túlhalad a Bécsben élő magya-
 rok száma, a tanulók nagy tömegét nem számít-
 va. Inség, tudvány, vagy haszónvágy mutatta-e a
 tömegnek ezt az utat, — nem tartozik czikkünk
 keretébe, de ezen esetleges okokkal nem igazol-
 ható, hogy hatvanezer munkaképes ember vonja
 meg erejét a hazától, — mert ez az erő Ausztria
 iparának és kereskedelmének gyarapításához nyújt
 segítő kezet, ahelyett, hogy a Haza kereskedelmé-
 nek és iparának gyarapításához járulna hozzá
 tudásával és akaratával.

Avagy nincs Hazánkban működési tere a
 kereskedőnek és iparosnak? Nem kamatoz Hazánk
 földjén a kereskedő pénze? Nem értékesítheti az
 iparos itthon munkáját?

A válasz erre pedig de könnyű!
 Más nemzet fia is felkeresi a külföldet, de
 egészen másként jár el, mint a magyar!

Megtanulja azt, amit honában talán megta-
 nulni nem lehet, gyűjt ismereteket, szerez tapaszt-
 talokat, azután haza megy és otthon érvényesíti
 tapasztalatait, ekként nemcsak önmaga élvezve
 munkájának gyümölcsét, hanem hozzájárul hazája
 iparának és kereskedelmének emeléséhez.

TÁRCZA.

Muri.

Ez az idegen hangzású szó, tulajdonképpen nem
 idegen, hanem magyar szó, amely annyit jelent,
 hogy a polgár leül az asztalhoz és iszik, és pedig
 nem azért, mert talán szomjas, hanem azért hogy
 igyék, vagy csak véletlenül tévedt az ivásba, hir-
 telen kerekedett kedve rá, — s ebből lesz aztán
 az igazi mulatság, míg a másik, a csinált mulat-
 ság, rendesen kesernyés kissé, s hiányzik belőle a
 valódi jókedv, az igazi , , mulatás.

Kel ehhez egy kis magyarszomorúság, egy
 kis magyaros jókedv, jó cigány, aki nem valahol
 a kávéház sarkában a deszkaemelvényen. hanem
 az ember fülébe huzza, jó bor, karcos, amely
 olyan savanyu, hogy rögtön le kell egy másik po-
 hárral önteni.

A boldogult Aranyas, meg a Beleznai féle
 kert, ha feltámadna, sokat tudna mesélni arról,
 hogy mi az igazi magyaros mulatság, ami ma már
 csak a vidéken esik néhol, ahol a pézsmag és a jó
 kedély még nincs fogytán, — főleg azonban tud-
 nak még méltósággal inni.

Hajdanában valahogy csak együtt maradtak
 az urak a fehér asztalnál minden előleges meg-
 beszélés nélkül, — nem a telefonon trombitálták ösz-
 sze egymást még délelőtt, — s aztán fölvonultak
 az ütegek! Sok bor, meg savanyuviz, akkora pa-
 laezkokban, hogyha elfogyott a bor, hozatni kellett

belőle a viz kedvéért, ha aztán a viz fogyott el
 előbb, — vizet kellett hozatni a bor kedvéért.

És politizáltak. Mindig volt miért busolni,
 vagy örvideni a magyarnak. Kossuth pártiak
 és Deák pártiak gombolygó pipafüstben óráltak a
 flaskó-tábor fölött, a cigány pedig oda somfordált
 valahonnan a sarokból, s anélkül hogy voltaképpen
 észre vették volna, bekunyorálta magát a szivek-
 be meg a zsebekbe szép hegedűszóval. Lassan —
 lassan fejlődött a dolog odáig, hogy valaki elkezd-
 dett valami nótát dudorászni, azt például hogy:
 Káka tövén költ a rueza vagy a Bihari ke-
 sergőt . . . vagy valami híres Czinka Panna —
 félet, s a cigány, akinek akkoriban még nem
 volt szmokingja, hanem kiállott a könyöke a ka-
 bát ujjából, a fekete legény huzta, vezette, kísér-
 te a hangulatot, amely hol szomorú, hol meg vig
 volt s felmasiroztatott egy egész nóta kincstárt,
 — csupa magyar gyöngyöt.

S ha megvadult egy kicsit a hangulat, bele
 repült egy — egy boros üveg a nagy tükörbe, de
 határozottan szépen repült, — épen a közepébe
 s a ki dobta, utána nagy bankóval fizetett! . . .

Azóta már bevonult a cigány a kávéházba
 s programot muzsikál, mint a csehek, a publikum
 meg úgy mulat, hogy háromszor lelkesedik ugyan-
 egy nótára!

Ha pedig kiválik a tömegből egy kompánia,
 a mely telefonon beszélte meg az esti találkozót,
 akkor nagy kacagva felvonulnak s az asztal meg-
 telik sok — sok sörös palaczkkal, a poharak pe-
 dig csupa sárga, keszerű komlólével — s ha a kont-

a társadalomnak, amelyhez tartoztak. S mégis mit nem állított róluk a közvélemény? Azt, hogy azok a vallásos emberek, fals emberek, allszentek, képmutatók, fanatikusok. — Így a pessimismus!

Egy régi hírlapíróbarátomat arról ismerték fel társai s az olvasóközönség, hogy dolgozataiban, akár szóltak legyen azok valamely eseményről, vagy személyről, mindig az optimismust (a jóhiszeműséget) juttatta bennük érvényre. Oly dolgokról, melyekben valamiről, vagy valakiről rosszalólag kellett volna nyilatkoznia, — sohasem referált. Ő maga a megtestesült jószág volt, nagy befolyása és kedvező anyagi helyzete kizárta azt, hogy ő valakiről a gratia kinyerése céljából irt volna dicsérőleg. Dicsért, mert amiről irt, arról minden jóhiszemű embernek dicsérőleg kellett volna nyilatkoznia. Tehát nem a kegyhajhászás volt a kenyeré, mert ő le és feifele magán ügyeinek s jövőjének intézésében elég volt egymaga. Mindannak dacára a pessimistáknak fulánkjai őt is érték — hizelgőnek, szolgálkúknak, kegyhajhásznak titulálták. — Ilyen fajta példákat a társadalomnak egyéb rétegeiben is található. Számuk légió.

Hogy mire visz a pessimismusként teltengése, azt a tapasztalatok után nem lesz nehéz elgondolni. Ezen átkos szellemnek, a társadalom egysége, bizalom az emberekben, „értsünk egyet, tartsunk össze“ féle elv esik zsákmányul. S ami ezen szellemnek pusztítását jelzi nem más, mint egyenletlenség, széthúzás, társadalmi széttagoltság.

A pessimismus által az oldott kéréhez hasonlítható szétbomlasztott társadalmat csak a nemes érzelmek ápolása, a sziv életére való intensivebb nevelői hatás s ennek áldásos eredménye: a jóhiszeműséget tápláló szeretet melege forraszthatja ismét egybe.

Veverán István.

Keressük fel mi is a külföldet, tanuljunk mi is, de ne gazdagítsunk munkánkkal azután oly államot, amelynek munkánkra szüksége nincsen. de meg azt meg sem érdemi semmiféle igaz magyar embertől, — gyűjtsünk mézet, de idegen kasba ne rakjuk.

A magyar nemzet ismeretes áldozatra kész hazaszeretetéről s saját szerű, a tapasztalat azt tanítja, hogy ép e nemzet fiainak nagy része ragad ott, a hova a sors szele hajtja, mintegy illusztrációját képezvén e közmondásnak: „ubi bene, ibi patria“. A többi nemzetek fiait féltékenyen őrzik nemzeti jellegüket: az angol angol, a francia francia marad minden nép és minden viszonyok között, csak a magyar változik át idegen éghajlat alatt. Különös, hogy éppen az elnémetesedésre hajlandó leginkább.

Sajnos tény, hogy a Bécsben lakó magyaroknak csak akkor jut eszébe hogy magyar, ha a csárdást hallja, a legnagyobb részre a magyar szónak csak akkor van hatása, ha kótára van szedve. A dallamos, édes magyar zene villam hatásával van rá, megemeli lábát, megpróbálja a szép dallamát énekelni — ennek elhangzásával azonban vissza esik a sötétségbe, idegen ott a hol otthonosnak kellene magát éreznie — családjában is, mert innen kiküszöbölté az édes haza nyelvét, s nemcsak maga felejté el a szép magyar beszédet, de még ezáltal gyermekétől is megvonja az alkalmat, hogy a hazája nyelvét gyakorolhassa!

Hogy mi ennek a következménye, azt látjuk abból is, hogy a bécsi magyar származású kereskedő között alig akad száz közül kettő, ki anyanyelvét tisztán tudni kiejteni, — de ha már az apák széttépték azt a kötélket, a mely őket a Hazához fűzte, — akkor legalább nyujtsanak alkalmat a gyermekeknek, hogy a magyar nyelvben magukat gyakorolhassák.

Közgyűlés.

Rendkívüli közgyűlést tartott városunk képviselőtestülete e hó 6-án, de bizony nagyon csekély érdeklődés mellett, a mely nem is esoda, mert a nagydolog idő elvonja a nagyobb érdeklődést.

Elnökölő biró a gyűlést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére Obláth Zsigmond és Pólya László gyűlési tagokat kérte föl.

Papp Péter jegyző felolvasta Szolnok város képviselőtestülete nevében a polgármester átiratát, hogy a transversalis műút abony—szolnoki szakasz kövel való kiburkolásának tárgyában a miniszterhez felterjesztendő kérvényezésüket Abony képviselőtestülete is támogassa.

Előadó felolvasta a felirat tervezetét, mely elfogadhatván Antos Béla gyűlési tag ama módosításával, hogy a szolnoki határtól mi felénk eső rész földmunkálatai is haladéktalanul megkezdessék és kövel kiburkoltassék, — a felirat átadására küldötttségi tagokul biró, jegyző, Antos Béla, Szende József gyűlési tagokat és Br. Harlányi János nagybirtokost küldi li.

Papp előadó jegyző előterjeszti a járási főszolgabiró rendeletét, mely szerint városunk pusztai és lakott részei elneveztesenek azok országos törzskönyveztetése végett.

A közgyűlés elhatározza, hogy Sashalom és Mikelaka elnevezéseket fenntartja; az elsőhöz Barkó István, mint Br. Harlányi Frigyes megbizottja hozzájárult, a második elnevezésnek történelmi jelentősége van, melynek fenntartása és törzskönyveztetése történelmi szempontból indokolt.

A régi tűzoltó egyesület pénzmaradványa 725 kor. 43 fillér a községi pénztárba letétbe utalványoztatik addig, míg az új tűzoltóegyesület működését megkezdé. Erről a pénzt kezelő Veli Miksa, mint a volt tűzoltóegyesület pénztárnoka jkvi kivonaton értesítendő lesz.

Máthé József főjegyző előadó betérjeszti a tanácsgyűlés jegyzőkönyvét, melyszerint az új városháza tervezetével és a költségvetés elkészítésével Jablonszky Ferencz bizatott meg 102% díjazás mellett, minthogy pedig Hay Károly ez ellen fellebbezést jelentett be s a hivatkozott tanácsgyűlés jegyzőkönyvét nem hitelesítette, ma délelőtt tartott tanácsgyűlés ama jegyzőkönyvét gyűlésileg hitelesítette, a füllebbezést pedig előadó most a közgyűlés elé terjeszti, kéri annak elbírálását.

A közgyűlés — tekintettel arra, hogy Jablonszky egy újabb ajánlatában a fölülvizsgálati díj fejében 0.5% -ot, valamint a pályadíj fejében kifizetett 1000 koronát leengedte, a tanács intézkedését jóváhagyta.

Temesközgyűlési tag aggályát fejezte ki, hogy Hay füllebbezésére még 15 nap nem telt be, sem a füllebbező füllebbezésének tárgyalásáról értesítve nem lett, mert az a tárgysorozatba felvéve nincs, s így talán ezt a határozatot majd esetleg újból kell tárgyalni, ha füllebbező esetleg még írásbeli indokolt füllebbezést terjeszt be, — ezélszerűnek látná a 15 nap leteltének bevárását.

Máthé főjegyző ama kijelentése folytán, hogy a tanácsgyűlési határozatok ellen, még a gyűlésben bejelentett füllebbezésekre határidő nincs, azokat a legközelebbi gyűlés letárgyalhatja: Temesközgyűlés felszólalása fölött a közgyűlés napirendre tért.

Ezzel a közgyűlés feloszlott.

Tanácsülés.

Városunk előjárósága e hó 6-án tanácsulést tartott, mit elnök megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére Temesközgyűlés Gerzson és Makay János tanácsnokokat felkérte.

Máthé József főjegyző előterjesztette a múlt ülés jegyzőkönyvét, az új városháza tervezet és költségvetésének elkészítéséről tárgyában, melynek hitelesítését, egyik hitelesítésre kijelölt tanácsnok, Hay Károly megtagadta, minek folytán annak hitelesítése a jelen tanácsgyűlés feladata leendő.

A felolvasott jegyzőkönyv megjegyzés nélkül hitelesített.

Máthé József főjegyző bemutatta Jablonszky Ferencz műépítésznék a tanácshoz intézett levelét, mely szerint az új városháza tervezetének és költségvetésének elkészítéséért, valamint majdan az építkezés műszaki vezetéséért meghatározott díjból, az állam építészeti hivatal által történendő felülvizsgálati díjfejében 0.5% -ot leenged, valamint a pályadíjban kifizetett 1000 koronát az ő díjából leengedi.

Tudomásul vétetett.

Pár szó az új városház építéséhez.

Írta: y—r.

Három éve körülbelül, hogy egy abonyi új városház építésének eszméje komolyabb alakot kezdett öltetni. Erre nem kis idő elteltével megvásároltatott a Richter-féle telek. Czikkiró már a Richter féle telek megvétele előtt ajánlotta az abonyi takarékpénztár egész telkének és a Gara, Vajda, Pintér házainak megvételét és ha ezen ajánlatot akkor kellő figyelemben részesítették volna — ma a polgári iskola nem állana félreeső helyen, hanem a város egyik főutcájában, a takarékpénztár telkén.

Okulva a polgári iskola épületének nem megfelelő helyen való felépítésén, azon áramlat kerekedett felül, hogy igen is épüljön a Richter telken városháza, de a kész tervezetnél, mely 120000 frtba, sőt többbe is kerülne — kisebb méretű és olcsóbb. Ezen terv szépen van kigondolva, de kivitele semmiképen sem fog létesülhetni a városnak újabb, nagymérvű megterhelése nélkül.

A Richter telek vételára 40000 frt. s egy kisebb méretű, emeletes városházának felépítése is bele fog kerülni a városnak 60000 frtjába; tehát 100,000 frt. befektetett tőkének törlesztését: legalább 5500 frtot kellene a városnak boltbér jövedelmekből bevenni. A tervezet szerinti kisebb méretű emeletes városháza azonban a legjobb esetben sem jövedelmezhet boltbérékben többet 3000 frtnál.

Figyelembe kell venni még azt is, hogy a Richter telek alján épülendő városháza ha egyszer felépült, idővel semmiesetre sem lesz nagyobbítható, pedig 10—15 év múlva Abony, melynek ma 14000 lakosa van, minden valószínűség szerint 18000—20000 lakost fog számítani s az is feltehető, hogy az akkori igényeknek a mai városháza többé nem fog megfelelni.

Térrendezés szempontjából sem helyes a terv, mert ha az új városházának arczéle (frontja) a r. kath. templom nyugati oldalának vonalában építtetnék fel, a jelenlegi piacztér alig 10 öllel nagyobbodna meg, s az idegenek gyönyörködtetésére mindakét templom, a r. kath. és református templom a térnek egy-egy sarkába kerülne.

A czikkiró által alább ajánlott építési terv mindenképen előnyösebb, mert az ingatlan vételekre és építkezésre szükségeltető összes költség: 120,000 frtnak törlesztési részleteit, körülbelül 6600 frtot, a terv szerint felépítendő 132 folyó öll hosszúságú új bérházak (folyó ölet 50 frt. bérrrel felvéve) s a takarékpénztári épületek jelenlegi jövedelmei teljesen fedeznék, a város nagyobb piacztér nyerne, a templomok szebb elhelyezésbe kerülének és a város elegendő telekkel rendelkeznek, ha idővel a városházát nagyobbítani, esetleg járásbiróság, adóhivatal, csendőrség számára épületeket emelni akarna. A Richter féle ház is ugy a mint van, még 6—7 évig fenntartható s annak jövedelmei a költségeket 8—10000 frttal szintén apasztanak.

Czikkirónak terve szerint megvásárlandó volna az abonyi takarékpénztár egész ingatlana, a Gara, Vajda és Pintér féle házak, felépítendő volna szemben a r. kath. templommal egy 27 folyó öll hosszúságú városháza. (ebből a közepe, a czeplédi vasuti étterem modorában, 6 öllel emelkedetebben, a mellékrészek alacsonyabban) 20 folyó öll hosszúságú melléképület és 132 folyó öll hosszúságú három bérház. Az épületek mind 7 öll szélesre volnának tervezve. Ezen építkezést olcsón lehet létesíteni, természetesen nem drága vállalkozó által, hanem házilag helybeli munka erővel, mely azt kellő felügyelet mellett csinosan s mindenesetre olcsóbban felépítené, mint egy nagy haszonra dolgozó vállalkozó, az építés költsége a városban maradna s így a város

polgárai jutnának nagyobb keresethez. Ezen egyszerűbb tervezetű építkezést helybeli, jobb kőművesek, ácsok, asztalosok, lakatosok készíthetnék és az egyszerűbb terveket a városi felügyelők is könnyebben megértve, az építkezés felett eredményesebb felügyeletet gyakorolhatnának.

Különösen ajánlatos a Richter kert alján emelendő bérháznak lehető olcsón barakszerű felépítése, mely épület ha 30—35 évig (míg a törlesztés tart) szolgált, lebontatván, annak helye is a térhez csatolandó volna. Végre ha ezen tervek kivitele még 10000 frttal többet emésztene fel, a kiszámítás még akkor is helyes.

Sajnálatos volna, ha gondolkodási restség, közönyösség, magánérdekek előtérbe toléása, irigység vagy más ok miatt, a várost évtizedekre megterhelő ilyen terv nem tételnék higgadt megfontolás, alapos vizsgálat tárgyává.

Közre adjuk ezt a cikket, bárha annak minden pontjával nem értünk is egyet, különösen abban, hogy az új városhaza építése újabb tervek és kombinációk tárgyalása miatt halasztást szenvedjen, — mindazonáltal más vélemények kifejtése elől elzárkózni nincs okunk s az nem is volna helyes, mert lapunk nem egyesek szolgálataiban áll, hanem az összesnek és az összeség érdekeinek. Különböző álláspontok kifejtésére lapunk nyitva áll, azokat szívesen fogadjuk, mint olyan dolgokat, melyek személyes vonatkozások mellőzésével tisztán a közjó előmozdítására szolgálnak.

Szerk.

A lisztharmat fellépése.

A minék bekövetkeztét az idej rendellenes időjárás után biztosra lehetett venni, azt a bajt immár országsszerte jelentik a tudósítások: fellépett a lisztharmat (oidium). Kétszeres veszedelem ez most, midőn a szőlő tenyészete ugyanis nagyon el van maradva más évekhez képest és csakis a legkedvezőbb körülmények közt remélhető, hogy a szőlőtermés még kellően meg fog érni. Már pedig a lisztharmat fellépése, sajnos! kétségtelen és azért az intelligens birtokosság nyakra-főre megteszi a szükséges óvintézkedéseket a baj elhárítására.

Ha valaki valamely veszedelem ellen küzdeni akar, úgy az első feltétel, hogy azt megismerje, hogy tisztában legyen annak jelenlétével az első szimptomák után, a mikor még segíteni lehet a bajon, ne pedig csak akkor ébredjen a veszedelem tudatára, mikor már minden fáradság hiábavaló.

A lisztharmat rendszeren akkor jelentkezik, midőn a szőlőbogyók a zöldérés stádiumába lépnek (tehát július végén, augusztus elején) és arról ismerhető fel, hogy lisztszerű burokkal vonja be a bogyókat, mely burok kézzel letörülve igen kellemetlen szagú. A gomba megtámadja a bogyó héját, úgy hogy az lassankint ránczosodni, később repedni kezd, majd a folt helyén a bogyó egészen kivájtának tetszik, a szőlőmag pedig egészen előtérbe lép. A leveleken a bajtól rendszerint jellemző sárga foltok keletkeznek, míg a vesszőkön helyenkint hamvasszürke bogyónagyságu gombatelepek lépnek fel, melyek lassankint összefolyhatnak egymással, mialatt színök sötét szürkébe megy át. Az oidium kártétele, ha a baj korán lép fel és nem védekeznek ellene, igen jelentékeny szokott lenni, úgy hogy a termés felet vagy háromnegyed részét is megsemmisíti, a megmaradó rész pedig bűdös, ihatatlan italt szolgáltat.

Szerencsére azonban a lisztharmat azon betegségek közé tartozik, melyek felléptét megakadályozni is lehet és ha bekövetkezett, úgy a baj kezdetén még gyógyítani is. Az elővigyázó szőlősgazdák egy nagy része okulva a három év előtti szomoru tapasztalatokon a kénporozást a rendes évi munkálatok közé felvette, s így a lisztharmat fellépését eleve megakadályozza. Vannak azonban termelőink közül számosan, a kik bizva abban, hogy a lisztharmat nem minden évben lép fel, bevárják annak megjelenését, mielőtt védekezéshez fognának és ezeknél ütött a védekezés tizenkettedik órája.

Mert a kénporozás csakis akkor használ, mikor a betegség még kezdetleges stádiumban van, tehát mikor a lisztszerű bevonat a bogyókon először jelentkezik. Ránczosodó, repedt, vagy

száradni kezdő bogyókon már nem lehet segíteni, miért is ezeknél minden igyekezet kárba veszt.

De maga a közönséges kénvirág vagy sublimált kénpor, még ha arzénmentes is és ha nincs is hamisítva, nem sokat használ, mert csak kellő meleg időben hat, a mellett pedig igen rosszul tapad és két három napi szeles vagy esős idő elegendő, hogy lefújja illetve lemossa a fűrtökről. Annál hatékonyabb a dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor, mely rézgálicz és mész tartalmánál fogva kitűnően tapad és finomságánál fogva sokkal egyenletesebben és vékonyabban borítja be a befújt részeket és azért ennek alkalmazása gazdaságosabb is.*)

Mikor három év előtt a lisztharmat oly óriási mértékben lépett fel hazánkban, ez a por mentette meg több ezer hold termését az elpusztulástól és ezért fordulhat a szőlőtermelő közönség most is teljes bizalommal a rézkénpor használatához.

A lisztharmat elleni feltétlen hatékonysága mellett megvan a rézkénpor az az előnye is, hogy úgy a fűrtök mint a hajtások érését lényegesen előmozdítja, a mi főleg az idén, mikor a szőlő vegetációja, a kedvezőtlen, hideg idő folytán annyira elmaradt, igen nagy fontosságú.

A ki tehát termését a lisztharmat kártételétől megakarja óvni, a mellett pedig gyorsabb tenyészését is akarja biztosítani, az használja fel most a legalkalmasabb időt szőlőjének rézkénporozására, és kiadása az elérhető haszon által sokszorosan meg fog térülni.

*) A rézkénport kizárólagossági joggal a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” (Budapest, V. Alkotmány-u. 31.) és annak vidéki megbízottjai hozzák forgalomba. Egy kat. hold egyszeri porozásához 6—8 kg. rézkénpor szükséges. Erősen inficiált szőlőkben ajánlatos 8 nap mulva a porozást megismételni.

MI UJSÁG?

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter, községi polgári iskolánk volt derék, képzett, buzgó igazgatóját állami polgári iskolánk élére, igazgatónak nevezte ki, ki is hivatalát e hó 4-én már el is foglalta, a midőn a hivatali esküt a megyei tanfelügyelő előtt letette. Némi igazgatottságot keltett az a körülmény, hogy a hivatalos lap a kinevezés közlése alkalmával, az igazgatói megbízatást is nem közölte, de — mint a kinevezési okmányról meggyőződünk, — ez csak nyomdai hiba volt; jól eső örömmel tölt el bennünket s mindazokat, akik ismerik Dudás József igazgató-tanár képzettségét, vasfegyelem tartását, — ezen miniszteri intézkedés, mely által egyttal az elmúlt év sikeréért is jutalmat nyert az igazgatónk, valamint a többi tanérek is elismerésre méltó fáradozásaikért, melyvel az első év sikerét előmozdították. Midőn az új igazgatót lelkünk meleg érzésével üdvözljük fontos és nagy körültekintést igénylő állásában, őszinte, igaz örömmel esatlakozunk a közoktatásügyi miniszter bizalmához és ama reményünknek adunk kifejezést, hogy az abonyi polgári iskola nem csak méltóan sorakozik a vidék hason kulturintézményei mellé, hanem tapintatos, ügyes, lelkiismeretes vezetéssel, szorgalmas, buzgó tanítással ki is emelkedik azok közül. Adja a Mindenható, hogy úgy legyen.

— **Ünnep.** Pénteken tartja a kath. egyház Mária mennybemenetele emlékezetére Nagy Boldog Asszony ünnepét. E napon délelőtt 1/29 és 10 órakor a kath. templomban szent misék és szent beszédek fognak tartatni.

— **Jóváhagyás.** Gróf Csáky Károly váczegyházmegye püspöke a július hó 13-án megejtett iskolaszék választásról felvett jegyzőkönyvet jóváhagyta. Az új iskolaszék működését már meg is kezdte.

— **Szinészet.** Deák Péter szinigazgató a legkedvezőbb idősokban s nagy apparátussal vonul be holnap városunkba. Deákat jó hírre s kiváló népszerűsége előzi meg idejöttével, úgy őt, mint nagy társulatát rokonszenvvel üdvözljük és szívélyességgel fogadjuk körünkbe. Mi is, városunk közönsége is nagyon szívesen előlegezzük a bizalmat, mely — hisszük, sőt tudjuk, hogy jogosultnak fog bizonyulni. Ily nagy társulat ily szervezet mellett rég nem volt városunkban, a miből önként következik, hogy ritka műveltségben leendő részünk. Járásunk kiváló műbarát főszolgabírája igyekszik rajta első sorban, hogy a szin-társulat kellő pártfogásban részesüljön és pedig nemcsak itt helyben, hanem a vidéken is. A

társulat első rangu művésznője, Réti Lina primadonna áll a női tagok élén, kinek gyönyörű hangja, előkelő játéka országosan ismeretes, — kiváló női tagjai a társulatnak: D. Kovács Margit naiva, Tomori Melissa coloratur énekesnő, Győri Matild drámai szende, továbbá Chatriné drámai anya. A férfiak közül első rangu erők: Deák Péter igazgató operett, Panyiczki Antal opera, Kemény Lajos operett bariton énekesek, továbbá Vágó és Szomori. Az előadások sorozata kedden, „Lotti ezredesei” című operettel kezdődik meg.

— A közigazgatás államosítása.

A belügyminiszterium átiratban értesítette a vármegye alispánját, hogy a megyei könyvelés a pénztárral együtt december 16-án átvételik állami kezelésbe. Az alispán sürgős kisebb kiadásokra átalányt kap, melyet január 8-ikáig köteles elszámolni.

— **Czepléd-Cepléd.** A belügyminiszter egyik rendeletével eldöntötte a sokat vitatott egyes és dupla c kérdését, A rendelet kimondja határozottan, hogy Czeplédet egyes c-vel és nem kettős c-vel kell írni. Félégyháza hivatalos neve pedig Kiskunfélegyháza.

— **Öngyilkosság.** Ez a szomoru rovatunk — sajnos — kezd állandó jelleget ölteni lapunk hasábjain. Ismét egy ember dobta el magát az életet, a mely hasznos volt magának is, családjának is és a városnak is. Tegnap mult egy hete Jáger János, 66 éves, jóra való, tisztességes földmunkás ember — valószínűleg — pillanatnyi elmezavarában, a nyitott istálló gerendájára felakasztotta magát, mire ott-hon foglalatostól felesége észre vette, halott volt.

— **Nagy tűz.** A félrevert harangok megdöbentő zugása verte fel a lakosságot kedden este 9 óra után. A torony lámpása a szelei uton jelezte a tüzet, mely azonban bevilágította az égálgát a szelei határ felé. A vizipuskák vágatva mentek kifelé a szelei uton, minthogy azonban a tűz a városon jóval kívül volt, a szelei utról átmentek a czeplédi utra is, mert arra is piroslott az égálg s jeleztek tüzet. Ez sem találtatott a város belterületén s így a tűzoltók visszajöttek. A szelei határ felé látszott tűz pedig elemésztette Skultéti András összes idej gabonatermését 700 csomó buza, valamint 300 csomó árpa rakományát. A tűzhöz többen kimentek, egy vizipuskát is vittek ki, de bizony a nagy szárazság miatt menteni nem lehetett semmit, mert a rakomány egy vonalban volt össze rakva. Az oltás körül nagy buzgalmat és önfeláldozó tevékenységet fejtek ki Kernács János, Juhász István mészáros, Király Antal és Sándor, valamint Pinviezki Mihály, nágyrészük egész másnap délig, míg a tűz tartott. A rakomány nem volt biztosítva s így a nagy csapás rettentően sújtja szegény lakostársunkat, ki kénytelen lesz most már adóssággal fedezni egész évi szükségleteit. Biztosítva nem volt.

— **Szárazság.** Mikor e sorokat írjuk, a három hetes szárazság még egyre tart. Csak imitt-amott esett egy kis eső, az is a forró földre hullva, rögtön gőzzé változott s visszazállt, ahonnan jött. S mi sóvárogva tekintünk az égre, várjuk, mikor nyílnak meg az esők forrásai, mikor hull hús ital az eltikadt növényzet számára. Hiába várjuk. A fellegek elsuhanak fejünk felett, más vidékre iramlanak s nekünk tehetetlenül, csüggetegen kell néznünk, miként aszik el szemünk láttára a táplálékot, a jövedelmet adó növényzet, mint megy tönkre a nap perzselő heve alatt fáradságunk gyümölcse. Mi gyöngye emberek a pusztulás közepette nem tehetünk egyebet, csak esdve kérhetünk: „Harmatozzatok egek onnan felülről!”

— **Szives figyelembe.** A czeplédi ipar és kereskedelmi bank — e jóhírű, szolid pénzintézet — hirdetését ajánljuk közönségünk szives figyelembe.

— **A F. M. K. E. közgyűlése.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület, mely József főherceg legmagasabb védnöksége és Thuróczy Vilmos cs. és kir. kamarás elnökelete alatt az ország felvidékének tizenegy törvényhatóságában az állam feladatait végzi, augusztus 26. és 27. napjain tartja meg évi rendes közgyűlését Selmecz-Bélabányasz. kir. bányavárosban, melynek közönsége az egyesületet, huszadik évi közgyűlése alkalmából, vendégszerető falai közé meghívta. A közgyűlés programja a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Ügyvezető alelnök beszámolója az egyesület 1901/1902. évi munkásságáról. 3. Az elnökség 1901/1902. évi jelentése és az igazgató választmány határozati javaslatok. 4. Az 1901. évi zárszámadás és a vonatkozó felmentvények

megszavazása. 5. Az 1903. évi költségvetés megállapítása és a törvényhatósági választmányok kapcsolatos javaslatai. 6. Az egyesületi alapszabályok módosítása. 7. Indítványok, melyek a közgyűlés előtt 8 nappal az elnökségnél bejelentettek. 8. Az 1903. évi közgyűlés helyének meghatározása. 9. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítőinek megválasztása. A főtítkári hivatal kéri az egyesület összes tagjait, hogy a költséges egyéni meghívás helyett ezt a hírlapi közlést meghívásul elfogadni s esetleges részvételüket a F. M. K. E. főtítkári hivatalánál (Nyitra) mielőbb bejelenteni sziveskedjenek, hogy megfelelő elszállásolásukról még idejében gondoskodhassék.

— **A györgyei koldus.** A „Pesti Napló”-ból olvassuk ezt a kis históriát: Tápió-Györgyén már nagyon lázongott az elégtelenség. Mert hát hiába járt el a nép szorgalmasan a vasárnapi misére, hiába hallgatta végig buzgó áhitattal a szent prédikációt, — egyetlen énekes koldus sem volt az ajtóban, akivel a krisztusi irgalmat és felebaráti szeretetet gyakorolhatták volna. Már pedig az nagyban bozzájarul az ember lelki nyugalmához, hogy a maga alamizsnáját elhelyezze a koldus kalapjában. Koldus pedig mégsem akadt Tápió-Györgyén, amióta a község egyetlen koldusát a sirba tették, természetesen általános részvét mellett. Kimondatott tehát, hogy okvetlenül szerezni kell egy koldust — semmi költséget sem kímélve. Idegen koldust azonban nem láttak volna szivesen, tehát egy vasuti bakter nyugdíjaztatta magát és beállott városi koldusnak. Csak a nemes ügy érdekében tette, semmikép sines rászorulva, mert van háza, földje, pénzecskéje. Bátran elmondható tehát, hogy ő az első működő-koldus Magyarországon. E vidám hírben pedig csak az a sajnálatos, hogy Magyarországon nem sok község követheti a tápió györgyei példát. Másutt a nélkülözés e fajtája ismeretlen.

— **A „nem dohányzó”** eltörlését akarja a m. á. vasutak igazgatósága eszközölni. Ugy látszik bántja őket, hogy a nem dohányzóban nem préselhetik az utasokat hering módjára össze, mint a többi kupékban, dacára hogy vannak akik inkább dohányzási szenvedélyüket is háttérbe szorítják, csak hogy a nyári időbeni szorongás és állva utazás kellemetlensége alól szabadulhassanak.

— **Ollózás.** Kovács Józsefnek az orvosprofesszornak nővéréről beszéltek ezt a jóízű adomát, Az öreg urnő elkeseredett ellensége volt a természettudományi felfogásnak és a darvinizmusnak. A testvére ugyan lehetett fölöle a világ első orvostudósa, ő már csak megmaradt amellet, hogy egy kis imádkozás többet ér minden mebecinánál.

A leánya azonban már modern műveltségű volt és lelkes híve a darvinizmusnak. Ezen aztán persze sokszor összekülböztök és hosszú szóharcokat vívtak egymással. Egyszer azt mondja a leány:

— No már pedig édes mama, akár tetszik neked, akár nem, mégis csak igaz, hogy majomtól származunk mindanyian!

Az öreg urnő mérgesen pattant föl!

— Te tán igen, de én nem!

Eladás.

Az abonyi izraelita hitközség eladja fiúiskola telkét a rajta lévő épületekkel együtt. A telek 362 □-öl, utcai frontja van a Klapka és Korona utcákra, 3 jó karban lévő épülettel. A telek parcellánként is eladó. Bővebb értesítést ad:

Abony, 1902. Julius 16.

Goldschmid Lipót
izr. hitközségi elnök.

Kiadó lakás.

A III. kerületben a Nagyvendéglő mellett lévő 1-ső számú ház haszonbérbe kiadó. 2-ik számú háznál Bedekovich Lajosnál lehet értekezni.

Egy jó családból való fiú felvétetik nyomdász tanulónak lapunk kiadóhivatalában.

SZERDAHELYI JÁNOS

könyvnyomdája, könyv-, papir- és irodaszerkereskedése
Abonyban.

Van szerencsém a t. szülőket értesíteni, hogy a szeptemberben kezdődő új iskolai évben fiú és leány polgári iskolai, valamint az összes elemi iskolai tankönyvek a legolcsóbb árban kaphatók lesznek üzletemben.

Tisztelettel

Szerdahelyi János.

A ki nem védekezik,

az nem szüretel!

A szőlő
O I D I U M

betegsége ellen

egyetlen biztos hatású szer a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

R É Z K É N P O R.

Leszállított ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban a kilogrammonként 46 fillér.

10 és 5 kilogrammos zsákokban a kilogramm. 50 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fújja; ajánlatosabb — mert a mustot nem bűdösíti — mint a tiszta kénpor vagy kénmáj.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja!!!

Ott a hol eddig a peronospora nem jelentkezett még az idén, ott a rézkénpor egyúttal a peronospora ellen is mentesíti a szőlőt, s így a harmadik permetezés elmaradhat. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás!

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

1-3

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete”

Budapest, V. Alkotmány utca 31 sz.

Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbízottak is.

A por kapható! Havas Ignácnál, Abonyban.

HIRDETMÉNY.

Ezennel értesítjük a t. közönséget, hogy intézetünk ezentul földbirtokokra jelzőlegos bekebelezése mellett tőkét és kamatot magukban foglaló törlesztéses kölcsönöket is engedélyez. — Ezen kölcsönök

4 és 4¹/₂ százalékos kamat

alján engedélyeztetnek és a következő törlesztési részletekben fizetendők vissza.

A 4 százalékos kamatuakra
nézve:

100 kor. után	25 év alatt	7 kor.	30 fill.
” ” ”	30 ” ”	6 ”	55 ”
” ” ”	35 ” ”	6 ”	15 ”
” ” ”	40 ” ”	5 ”	80 ”
” ” ”	45 ” ”	5 ”	45 ”
” ” ”	50 ” ”	5 ”	30 ”

A 4¹/₂ százalékos kamatuakra
nézve:

100 kor. után	25 év alatt	7 kor.	55 fill.
” ” ”	30 ” ”	6 ”	90 ”
” ” ”	35 ” ”	6 ”	40 ”
” ” ”	40 ” ”	6 ”	— ”
” ” ”	45 ” ”	5 ”	80 ”
” ” ”	50 ” ”	5 ”	60 ”

Ezen összegekben úgy a tőketörlesztés mint a kamat bennfoglaltatik és semmiféle kezelési költség nem számittatik. Kölcsönök bármily magas összeg erejéig engedélyeztetnek.

1-5

Közelebbi felvilágosítással készséggel szolgál.

A CZEGLÉDI IPAR ÉS KERESKEDELMELMI BANK
(Városház épület.)